

Nahi dugun Nafarroa. Hamaika erronka, hamaika konpromiso.

**EH Bilduren Nafarroako
hauteskunde autonomikoetarako
hauteskunde programa**

2023tik 2027ra bitarteko urteak

1. Zer da dokumentu hau?	3
2. Zer aurkitu dezakegu dokumentu honetan?	4
3. Irakurketa Errazera egokitzapena	5
4. EH Bildu alderdi politiko bat da	6
5. EH Bilduk nor aurkeztuko du hauteskundeetara pertsona hautagai bezala?	7
6. Zer egingo dugu EH Bildun?	8

1. Zer da dokumentu hau?

Dokumentu hau EH Bilduk
2023tik 2027ra bitartean
Nafarroaren egoera hobetzeko
egindako proposamenen
laburpen bat da.
Irakurketa Errazean idatzita dago.

EH Bildu Euskal Herria Bildu esan nahi du.
Dokumentu hau Irakurketa Errazean idatzita dago.
Horrek esan nahi du
testua jarraibide batzuen arabera idatzita dagoela
eta jarraibide horiei esker
testua pertsona guztientzat
ulertzeko errazagoa dela.

Hau Irakurketa Errazaren logo europarra da.

2. Zer aurkitu dezakegu dokumentu honetan?

- Dokumentu honetan atal guztiak aurkitzen lagunduko dizun aurkibide bat dago.
- Dokumentu honetan glosak aurkituko dituzu.

Glosak honelako koadroak dira:

BPG*:

Barne Produktu Gordina
esan nahi du
eta herrialde batek urtebetez
ekoizten dituen ondasun
eta zerbitzuen multzoa da.

Glosak hitz zailen ondoan agertzen dira eta esanahia azaltzeko balio dute.

- Dokumentu honetan Nafarroa hobetzeko EH Bilduren proposamen garrantzitsuenak aurkituko dituzu.

3. Irakurketa Errazera egokitzapena

Gogoratu dokumentu hau
EH Bilduk Nafarroarentzat egindako
proposamenen laburpena dela.

Egokitzapen hau
Nafarroako Irisgarritasun Kognitiboaren Bulegoko
profesionalen taldeak egin du.
Bulegoak OACNA ere du izena.

Gainera, ANFASeko balidatzaileen taldeak
programa balioztatu du.

Balioztatzea ulertzeko zailtasunak dituzten pertsonek
testu bat ulertzen den ala ez esatea da.

4. EH Bildu alderdi politiko bat da

EH Bildu alderdi politiko bat da
eta Euskal Herria Bildu esan nahi du.

EH Bilduren irudia hau da:

Irudi honetan
alderdiaren siglak ikus ditzakezu.

5. EH Bilduk nor aurkeztuko du hauteskundeetara pertsona hautagai bezala?

Hauteskundeak 2023ko maiatzaren 28an dira.

Egun horretan
pertsona hautagai ezberdinak aukeratzeko
bozkatu egin behar da.

Pertsona hautagaiak kargu baterako
proposatzen diren pertsonak dira.

Argazkiko pertsona
Laura Aznal da
eta **Nafarroako Gobernuko**
Lehendakaria izateko hautagaia da.

Hauteskunde hauetan
udaletxeetako hautagaiak ere bozka ditzakezu.

6. Zer egingo dugu EH Bildun?

Zer proposatzen dugu

enpleguaren eta aberastasunen banaketaren gaitan?

Aberastasunak diruarekin zerikusia du.

Pertsona guztien bizitza hobetu nahi dugu.

Horretarako gure proposamenak

honako hauek dira:

- Langileek dirurik galdu gabe lanaldia murriztu ahal izatea.
- Soldatak duinak izatea eta soldata-arraila txikiagoa izatea.
Soldata-arraila lan bera egiteagatik gizonek emakumeek baino diru gehiago kobratzen dutenean da.
- Akordioak lortzea
Lanbide arteko Gutxieneko Soldata edo LGS hilabetean 1313,4 eurokoa izan dadin.
Lanbide arteko Gutxieneko Soldata pertsona batek bere lanagatik kobratu behar duen gutxieneko diru-kopurua.
- Urtero soldatak eta pentsioak KPI-aren, hau da, Kontsumitzailearen Prezioen Indizearen arabera igotzea.
KPI-ak produktu, ondasun eta zerbitzuen prezioa arautzen du.
KPI-a igotzen denean prezioak ere igo egiten dira eta horregatik soldatak ere igo beharko lirateke.

- Aberastasuna hobeto banatzea eta justizia sozial handiagoa egotea. Justizia sozialak pertsona guztientzako aukera berdintasunarekin zerikusia du.
- Banka Publikoa sortzea. Banka Publikoaren jabea Estatua edo komunitatea izango litzateke. Horregatik publikoa izango litzateke.

Zer proposatzen dugu **Osasunaren gaian**?

EH Bildun uste dugu Osasun sistema publikoa, kalitatezkoa eta **unibertsala** izan behar duela, hau da, pertsona guztientzat.

Horregatik nahi dugu:

- **Lehen Mailako Arreta** hobetzea, hau da, herrietako eta auzoetako osasun-zentroetan ematen dena.
- Itxaron-zerrendak murriztea.
- Osasun-sistemak gaixotasunak sendatzeaz gain gaixotasunak atzematen ere lagundu behar du.
- Gai honetan ikerketa publiko gehiago egotea.
- Osasun-sisteman lan egiten duten pertsonen lan-baldintzak onak eta duinak izatea.

- Osasunari buruzko Foru Lege berri bat egitea.
Lege honek diru nahikoa izango du
eta Osasun Publikoa
eta Lan Osasuna kontuan hartuko dituen
Osasun Mental Komunitarioaren
politikari buruz hitz egingo du.

Zer proposatzen dugu **etxebizitzaren gaian**?

EH Bildun uste dugu
pertsona guztiak etxebizitza **duina***
eta **eskuragarria** izateko eskubidea dutela,
hau da, etxebizitzek prezio baxua
izan behar dutela.

Duina*:

Egokia dela,
oinarrizko beharrak betetzen dituela.

Horregatik nahi dugu:

- Alokairuko etxebizitza publiko gehiago egotea.
- Alokairuen prezioak
garestiegiak izan ez daitezen kontrolatzea,
batez ere alokairu-prezioak oso altuak diren
Nafarroako zonalde batzuetan.
- Hutsik dauden etxebizitzak erabiltzea.
- Gazteek independizatu ahal izateko neurriak hartzea.
Adibidez, **etxebizitza dotazionalak**.
Etxebizitza hauek publikoak dira.
Eremu komuna duten eraikinetan daude
eta apartamentu txikiak dira.

- Obrak egiteko eta etxebizitzak birgaitzeko laguntza gehiago ematea.
- Etxebizitza **kooperatibak*** lankidetzan eta komunitatean martxan jartzeko prozesuak azkarragoak izatea.
Etxebizitza kolaboratiboak komunitatean bizi diren eta espazio komunak partekatzen dituzten etxebizitza mota bat dira.

Kooperatibak*:

Enpresa partekatu bat sortzen duten pertsonen multzo bat dira.

Zer proposatzen dugu zaintza sistemaren gaian?

EH Bildun uste dugu pertsona guztiek baldintza onetan zaintzeko eta zainduak izateko eskubidea dutela.

Horregatik oso garrantzitsua da zaintza-sistema publikoa izatea eta ez pribatua.

Horretarako Nafarroa osoan honako hau egin behar dela uste dugu:

- Lehendik dauden zerbitzu publikoak hobetzea. Adibidez, Nafarroa osoan eguneko zentroak egon behar dira eta **etxeko arreta**, hau da, etxean bertan egiten dena, arratsaldez eta asteburuetan egon behar da.
- Zerbitzu publiko berriak sortzea.

- Mendekotasuna duten pertsonentzako, desgaitasuna dutenentzako edo adinekoentzako egoitzen alternatibak bilatzea.
- Adingabekoen zaintzan arreta jartzea.
- Pertsonak beren lan-bizitza eta zainketak bateratu ahal izan ditzaten eta zaintzak gizonen eta emakumeen artean bana daitezen neurriak hartzea.

Zer proposatzen dugu

trantsizio energetiko eta ekologikoaren gaian?

Trantsizio energetikoa energia fosila, hau da, kutsatzen duen energia, energia berriztagarriagatik aldatzea da.

Energia berriztagarria

naturatik lortzen den energia da, agortu ezin dena eta berotegi-efektuko gasik sortzen ez duena. Adibidez, eguzkiaren, haizearen edo uraren energia.

Ekologia ingurumena zaintzea da.

EH Bilduren ustez trantsizio energetikoak eta ekologikoak bidezkoa izan behar du, hau da, energiaren prezioak eskuragarria izan behar du.

Era berean, trantsizio horrek demokrazian oinarrituta egon behar duela uste dugu eta horregatik herritarrek erabakietan parte hartu behar dute.

Hauek dira gure proposamenak gai honetan:

- Ohiturak aldatzea
produktu gutxiago kontsumitu edo erosteko,
horiek berrerabiltzeko, birziklatzeko
eta balio handiagoa emateko.
- Energia Agentzia sortzea.
- Klima Aldaketaren Legea gauzatzea.

Zer proposatzen dugu **lurraldearen batasunaren gaian?**

Oso garrantzitsua da
Nafarroako zonalde guztiak aldi berean garatzea
eta landa-eremuak hutsik ez geratzea,
hau da, pertsonak herrietatik ez joatea.

Hauek dira gure proposamenak gai honetan:

- Kalitatezko zerbitzu publikoak egotea.
- Despopulaziorik ez egoteko
eta landa-eremuak garatzeko
plan bat egitea.
- **Lehen sektorea**,
hau da, naturako lehengaiak lortzeko
jarduerak gehiago garatzea,
adibidez, **nekazaritza***, **abeltzaintza*** edo arrantza.

Nekazaritza*:

Frutak, barazkiak eta
barazkiak lortzeko
lurra landatzea da.

Abeltzaintza*:

Elikagaiak lortzeko, adibidez,
haragia, esnea eta
arrantzak, animaliak
haztegietan

- Gure ustez Nafarroak behar adina elikagai ekoizteko gaitasuna izan behar du, beste leku batzuetatik ekarri beharrik izan gabe.
- Nekazaritza eta abeltzaintza ekologiko gehiago egotea elikagaiak onak, zuzenak eta osasuntsuak izan daitezen.
- **Mugikortasun iraunkorra** sustatzea, hau da, tokitik beste batera mugitzean gutxiago kutsatzea eta Nafarroako eremu guztietara bidaiatzeko garraioak egotea. Horretarako proposatzen dugu:
 - Lehendik dauden tren-lineak hobetzea.
 - Garraio publikoaren sarea handitzea.
 - Pertsonen beren ibilgailu pertsonala partekatzen laguntzea.

Zer proposamen ditugu **gazteriaren gaian**?

EH Bildun uste dugu gazteek dituzten zailtasunak gizarte osoaren arazoa direla.

Horregatik gazteek Nafarroan ikasi, lan egin eta bizi ahal eta nahi izateko baldintza onak egon behar direla uste dugu.

Horregatik, honako hauek dira gure proposamenak gai honetan:

- Gazteentzako etxebizitzaren alokairu sozial gehiago egotea.
Alokairu sozialak etxebizitzarik gabe geratu diren pertsonentzat dira.
- Emanzipa programa, hau da, gazteek independizatu ahal izateko dirulaguntzak hobetzea.
- Gazteentzako ongizate emozionaleko programa gehiago egotea.
Ongizate emozionalak zure emozioak ezagutzearekin eta hauek nola funtzionatzen duten jakitearekin du zerikusia
- Gazteek beren lehen komunitatean gehiago parte hartzeko aukera izatea.
- Gazteriaren Foru Lege berri bat egitea.

Zer proposatzen dugu Hezkuntzaren gaian?

Nafarroak Hezkuntza Sistema
Publiko eta Komunitario propioa
eta kalitatezkoa izatea nahi dugu.

Horretarako nahi dugu:

- Hezkuntza Itun bat sortzeko parte-hartze prozesu bat egitea.
Hortik Hezkuntza Lege bat aterako litzateke.
- **BPG***-ren % 6 Hezkuntzan inbertitzea.
Hau da, BPG-arekin 100 euro lortzen badira, 6 euro Hezkuntzan inbertitzea.
- Ikasgela bakoitzean ikasle gutxiago egotea.
- Ikastetxeek ikasleen aniztasunari erantzuteko eta inklusioa egon dadin behar dituzten baliabideak izatea.
Zentroek pertsona guztiak ongi artatzeko aukera izan behar dute.
Ongi artatzeak bakoitzari behar duena ematea esan nahi du.
- Ikastetxeetan diskriminaziorik ez egotea.
- Despopulaziorik egon ez dadin landa-eskolak hobetzea.

BPG*:

Barne Produktu Gordina esan nahi du eta herrialde batek urtebetez ekoizten dituen ondasun eta zerbitzuen multzoa da.

- Ikastetxeek erabakiak hartzeko eta beren proiektuak sortzeko autonomia handiagoa izatea.
- Hizkuntzen ikaskuntza hobetzea eta ikasle guztiek euskara ikasteko eskubidea izatea.

Zer proposatzen dugu **kulturaren gaian**?

Gure ustez kultura inklusiboa izan behar du eta demokrazian oinarrituta egon behar du.

Nafarroan kultura

eta hizkuntza aniztasun handia dago.

Garrantzitsua da aniztasun hori ondo kudeatzea eta hau Nafarroa batzeko balio izatea.

Nafarroan hizkuntza eta kultura desberdinak ongi bizi daitezen,

honako hau proposatzen dugu:

- Euskararen Lege berri bat egitea hizkuntza honen gaineko eskubideak betetzen direla ziurtatzeko.
- Euskara Nafarroako hizkuntza bat dela ulertzea.
- Nahi duten guztiek euskara doan ikasteko aukera izatea.
- Bizitza publikoan eta pribatuan euskara erabiltzea.
- Euskal kultura sustatzea.

- Nafarroatik kanpo etorri diren hizkuntzak eta kulturak balioetsi, aitortu eta errespetatzea.
- **Arrazistak*** edo **xenofoboak*** diren diskurtso eta erabaki politikoen aurka gaude. Horretarako aniztasunean heztea eta Nafarroan hainbat kultura elkarrekin bizitzea positiboa dela ikusaraztea garrantzitsua da. Horretarako, politika inklusiboak egin behar dira.
- Administrazio, lan, hezkuntza eta osasun baliabideek migratzaileei arreta ematen jakin dezaten protokolo bat edo arau batzuk egitea.
Migratzaileak munduko beste leku batzuetatik datozenak pertsonak dira.

Arrazakeria*:

Arraza bateko pertsona bat beste arraza bateko beste pertsona bat baino garrantzitsuagoa eta hobe dela sinestea da.

Xenofobia*:

Atzerritarrekiko eta beste herrialde batzuetako gauzekiko gorrotoa da.

Zer proposatzen dugu **feminismoaren** gaian?

Gaur egun Nafarroan berdintasun politikak egiten dira baina EH Bildun uste dugu beste urrats bat eman behar dela eta politika feministak egiten hasi behar garela.

Feminismoa gizonen eta emakumeen arteko eskubide eta aukera berdintasuna defendatzen duen gizarte-mugimendua da.

Horretarako gure proposamenak honako hauek dira:

- **Udalerrietako Zaintza-Itunei**
garrantzi handiagoa ematea.
Hauek zainketen gaiari buruzko akordioak dira.
- Hezkuntzan berdintasunean oinarritutako hezkuntza sustatzea, adibidez, Skolae programaren bidez.
- Aurrekontuaren % 1-a berdintasunaren alde erabiltzea.
Hau da, 100 euroko aurrekontua badugu, berdintasunerako euro 1 erabiltzea.
- Pertsona guztiek beren herriko berdintasun-zerbitzuak erabili ahal izatea.
Horretarako herriek beren berdintasun-politikak egiteko behar dituzten baliabide tekniko eta ekonomikoak izan behar dituzte.

- Nafarroako Berdintasunerako Institutuak egiten dituen berdintasun politikei garrantzi handiagoa eman behar zaie. Horretarako proiektuak egiteko behar dituen giza baliabideak, baliabide materialak eta baliabide ekonomikoak izan behar ditu. Gainera, Nafarroako administrazio guztiek indarkeria matxisten aurka borroka egin dezaten, gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna lortzeko lan egin dezaten eta **LGTBI+*** pertsonen eskubideak defenda ditzaten lan egin behar du.

LGTBI+:

Pertsona lesbianak, gayak, transexualak, bisexualak eta + zeinuan sartutako beste pertsona batzuk dira. + zeinua **plus** irakurtzen da.

Zer proposatzen dugu **bizikidetza eta partehartze gaitan?**

EH Bilduren ustez herritarrek politikan, gizartean eta komunitatean parte hartzeko eskubidea dute.

Era berean uste dugu Nafarroako erakunde eta administrazio publikoak demokrazian oinarrituta egon behar direla, legezkoak izan behar diela eta pertsona guztien eskubideak betetzen direla ziurtatu behar dutela.

Horretarako proposatzen dugu:

- Parte-hartze Demokratikorako Foru Lege bat garatzea.
- Nafarroak gai honetan **eskumen** gehiago izan ditzan, hau da, funtzio gehiago izan ditzan, eta bere erabaki propioak hartu ahal izan ditzan Espainiako Gobernuarekin hitz egitea.
- **NFEBHLO*** hobetzeko eta Nafarroako herritarrek beste euskal lurraldeekin edo Espainiako Gobernuarekin nolako harremana izan nahi duten erabakitzeko prozesu parte-hartzailea egitea.

LORAFNA*:

Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoa esan nahi du gaztelaniaz. Nafarroako legerik garrantzitsuena da.

Gure ustez oso garrantzitsua da
Nafarroan **autogobernu** gehiago egon dadin,
hau da, bere burua gobernatu ahal izan dezan,
eta Nafarroak eragiten dioten gaiei buruz
erabaki gehiago hartu ahal izan ditzan
lan egitea.

Herritarrek gai sozial, politiko eta ekonomikoetan
Nafarroako autogobernua nolakoa izatea nahi duten
erabaki behar dute.

Texto adaptado y validado
por la Oficina de Accesibilidad Cognitiva de Navarra (OACNA)
ANFAS

Logo europeo de lectura fácil:
©European Easy-to-Read Logo: Inclusión Europe.
Más información en: <http://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>